

ELS PICAPEDRERS DE LES COVES

Per Josep Herrero i Cabanes

Com tots sabem, en menys d'un segle la vida als nostres pobles ha canviat d'una forma dràstica. La fisonomia dels nostres municipis, el transport, la forma de vestir, l'abandó dels masos i tantes altres coses, les quals d'enumerar-les totes, faria aquest article exageradament llarg.

En el que respecta a les ocupacions laborals, el canvi no ha seguit menor, abans, a part de l'agricultura que era l'ocupació principal a Les Coves i a molts altres pobles, hi havia nombrosos oficis com moliners, espartenyers, constructors de carros, teixidors, sariers, corretgers, fusters, etc.

Entre tots aquestos oficis jo voldria recordar als picapedrers, efectivament a principi del s. XX, com els més majors recordaran, hi havia picapedrers a Les Coves.

Aquesta, per a mi curiosa troballa de l'existència de treballadors de la pedra, he tingut la sort de descobrir-la a La Torre d'En besora, poble distant de Les Coves uns 30 Km., allí en la Plaça del Parat nº 16, els germans Tomasa i José Emilio Belles Vidal han tingut la sensibilitat i el bon gust de conservar un vell molí tal i com estava el mateix dia que van molre per darrera vegada allà pels any 80.

Les moles que han treballat durant uns 60 anys les van cincelar dos pedrapiquers covarxins l'any 1921. Aquestes en son dues, el regló o la de dalt que era la que molia les olives, té un diàmetre de 1.80 m. per 0'42 m. d'amplària. La de baix o jas, que és en la que descansa el regló té un diàmetre de 1.86 m. per 0.34 d'amplària; aquestes pedres es completen per la volà, també treballada pels mateixos artesans, estan disposades també en cercle un poc més avall del jas i tenien la missió de

per a dipositar-la posteriorment a la premsa. Se'n conserven 14 del total d'unes 18 que en devia haver abans de fer una modificació de la volà per a albergar una petita bassa que recollia la pasta en els últims temps de treball.

Aquest conjunt que forma la part pètria del molí va ser obra de José Miguel Albella i un altre picapedrer del que els propietaris del molí no recorden el nom, però saben que els dos eren de Les Coves i que posteriorment a la fabricació de les moles, anaven cada tres anys a repicar-les fins un temps en que l'excés de treball els va impedir aquestes visites periòdiques, aleshores van ser els mateixos propietaris qui es van encarregar d'aquesta tasca.

El conjunt es de pedra calça de molt bona fàbrica amb algun detall ornamental com és la data de fabricació que va ser l'any 1921.

Sabem que van estar dos mesos treballant en els llocs on s'extreia la pedra. La de dalt o regló la fan cincelar al Pla dels Avencs una zona a l'est del poble distant d'ell menys d'1 Km., la segona en canvi, va ser treballada en una pedrera pròxima al Mas dels Vilàs, zona a l'oest del poble i distant d'ell uns 800 m.

